

REDACTIA

Arad, Doak Ferencz-utca nr. 20.

ABONAMENTUL

Pentru Austro-Ungaria:
pe un an . . . . . 20 cor.
pe 1/2 an . . . . . 10 .
pe 1/4 an . . . . . 5 .
pe 1 lună . . . . . 2 .
N-rii de Duminecă pe an
4 coroane.

Pentru România și străinătate
pe an 40 franci.

Manuscrise nu se înapoiază.

ADMINISTRAȚIA

Arad, Doak Ferencz-utca nr. 20.

INSERTIUNILE:

de un șir garmond: prima
dată 14 bani; a doua oară
12 bani; a treia oară 8 b.,
de fiecare publicațiune.

Atât abonamentele, cât și
insertiunile sunt a se plăti
înalte în Arad.

Scrisori nefrancate nu se primesc.

TRIBUNA POPORULUI

Reflexiuni politice.

II.

Cel mai important compromis, înregistrat de istoria politicii noastre naționale, este fără îndoială unirea Românilor cu biserica catolică. Unirea n'a fost un act bisericesc, ci un act politic. Căci nu motive bisericești au împins pe Români la unire, ci exclusiv numai motive politice. Nu s'a simțit nici când în biserica române ortodoxă nici cea mai mică trebuință pentru un nou Cap peste mitropolit, nici nu exista vre-o cauză oare-care, ca credința să fie tâlcuită în alt mod. Din contră, atât obștea bisericească, cât și clerul ei trebuiau să fie foarte mulțumiți cu organizația ce posedă biserica lor: era un Mitropolit, episcopi, protopopi și parochi și nimeni nu-i împedea în exercițiul credinței lor. Dacă cu toate acestea biserica, în frunte cu Mitropolitul, a consimțit la schimbări, care în ori-ce caz știrbiau independența și autonomia ei, motivele trebuiesc căutate în afară de biserică, și unirea însăși constituie o jertfă. O jertfă pe altarul cui? Fără îndoială pe altarul națiunii, precum se poate vedea din Manifestele sinoadelor generale, din actul unirii însuși și din situația politică a Românilor de pe atunci.

Pentru-ca să se înțeleagă aceasta pe deplin, este nevoie ca să schițăm prin vre-o câte-va cuvinte situația Românilor de atunci.

Pe la sfârșitul secolului al 17-lea Românii ajunseseră a fi îndujmâniți și exploatați în țeara lor de toate Statările, de toate națiunile, de toate confesiunile de principii domnitori și de guverne. Statările, adică aristocrația de toate soiurile și orășenii, erau servite, în adevăratul înțeles al cuvântului, de Români. Românii, desproprietariți și fără nici un drept civil și public, sevrăiau toate muncile și duceau roadele lor boerilor, purtau toate Sarcinile publice și erau considerați ca minori. Boerimea avea, se înțelege, cel mai mare interes material și politic, ca Românii să rămână în această stare și să nu se emancipeze nici ca individ, nici ca popor. Emanciparea lui ar fi săpat pozițiunea Statărilor privilegiate și ar fi răsturnat întreaga organizațiune socială. Națiunile, în înțelesul constituțiunei, nu erau altceva decât Statările împărțite după teritoriu; interesele lor erau cu desevărire identice. Confesiunile, catolici și trei soiuri de protestanți, se temeau de Românii ortodocși din cauza numărului lor. Ortodocșii erau mai numeroși decât toate celelalte patru confesiuni la un loc, și dacă ei ar ajunge de-asupra, ar primejdi existența bisericilor neortodoxe. Au consimțit deci prea bucuroși catolicii și protestanții, ca confesiunea ortodoxă să nu fie recunoscută de stat și să nu se bucure de drepturile conferite confesiunilor neortodoxe. Prin această măsură legală s'a creat o nouă și însemnată pedecă pentru emanciparea poporului român. Căci era suficient a mărturisi legea ortodoxă, pentru a fi exclus din toate drepturile cetățenești. Casa domnitoare a principatului era slăbită și demoralizată și ast-

fel în continuu avisată la spriginul și ajutorul taturilor și al națiunilor. Vedem dar, că toate elementele hotărâtoare din țeară constituiau în realitate o Ligă puternică contra Românilor, cu scopul vădit, de a-i ține în starea de popor de țeran-robi. Situațiunea devenia pentru noi cu atât mai tristă și mai de plâns, cu cât n'aveam nici o putință a ne forma o clasă cultă. Căci nici un Român și nici un ortodox n'avea voie a cerceta vre-o școală și a se instrui. Eram în primejdie a ne pierde și biserica prin epitropia reformată, la care am fost supuși de stăpânitori.

Înțelege ori-și-cine, că ne aflăm pe atunci politicește într-o atmosferă, în care trebuia să ne înădușim, dacă nu găsim în curând o scăpare. Nu era firesc? Nu era patriotic? Nu era național, ca Mitropolitul Belgradului, care era capul poporului român și nu numai prelatul bisericii ortodoxe, să se gândească în aceste momente grele și la neamul său și să caute calca potrivită de scăpare?

Dintre membrii Ligei contra Românilor toți erau mândri și sumeți, afară de biserica catolică. Aceasta suferise tot felul de persecuțiuni și surorile ei protestante au strîmătorat-o atât de mult, încât își perduse și episcopia transilvană. Numai la ușa acestei umilite biserici putea să ciocănească în anul 1697 smeritul mitropolit Teofil, cu speranța, de a găsi o urechie aplecată. Nu nemulțumiri sau turburări în biserica sa proprie l'au mînat pe acest drum, ci primejdia de viață, în care se găsea poporul român. Mitropolitul Teofil putea să se hotărască la acest pas cu atât mai ușor, cu cât noua Casă domnitoare, sub care ajunseseră într'aceea patria sa, era catolică. Biserica catolică din Transilvania, slăbită și umilită, căuta o întărire prin Români; Românii căutau scăpare din ghiarele Ligei și scut pentru dezvoltarea lor culturală. Eată bazele firești ale unui compromis politic.

Mitropolitul Teofil a murit în curând, după-ce intrase în vorbă cu reprezentanții bisericii catolice, dar urmașul său, Atanasie, a dus în îndeplinire ceea ce a început predecesorul său. Dovadă, că tendența unirii devenise în biserica română mai generală și nu era legată de o singură persoană.

Mitropolitul Teofil și Atanasie pot să fie condamnați de biserica ortodoxă-răsăriteană, ca bărbați și clerici, cari și-au renegat credința lor. Din punct de vedere politic și național însă ei merită toată recunoștința noastră.

Se afirmă, că Mitropolitul Atanasie a fost un bărbat simplu și fără multă învățatură. E foarte probabil că așa a fost, căci n'avea de unde să-și fi câștigat învățatura. Modul însă, cum a încheiat compromisul cu biserica catolică, dovedește, că a fost un bărbat cu minte așezată, cu judecată, cu prevedere și cu multă durere pentru națiunea română. El a făcut numai concesii, cari nu puteau să schimbe caracterul bisericii române, a păstrat ritul, după puțină independența și autonomia ei. În schimb pentru aceste concesii a asigurat prin pecetea și iscălitura Impăratului egala îndreptățire politică a fiilor săi sufletești, va-

să zică, a atins chiar ținta principală a politicii noastre naționale. Compromisul, precum se știe, nu s'a realizat așa precum îl plănuișe și îl încheiase prin acte Mitropolitul Atanasie. Nu s'a realizat, fiindcă biserica catolică a consimțit la actul unirii cu gânduri și cu intențiuni ascunse, și fiind că vechia Ligă contra Românilor se opunea din răspuțeri și făcea tot felul de intrigi pentru zădărnicierea complectă a compromisului. Suntem nedrepti când facem răspunzător pe Mitropolitul pentru nesinceritatea și nealitatea Iesuiților, precum și pentru puterea neînfrântă a adversarilor. O mai mare garanție decât Diploma împărătească Română nu puteau obține și Mitropolitul Atanasie, ori-ce părere ar fi avut de Iesuiți și de Ligă, trebuia să se bizuie în această Diplomă. Nici desbinarea bisericii române în două nu era în intenția Mitropolitului, și nu se putea teme de ea, fiind-că tendența de scăpare din situațiunea penibilă era generală.

Desbinarea în două a bisericii române este unicul rău, ce ni-a rămas în urma compromisului dela 1698. Acest rău însă nu este așa mare, precum îl prețuim îndeobște, și stă în puterea noastră a-l micșora și a-l paraliza. Care națiune are norocul să aparțină unei singure biserici? Chestiunile confesionale trec în al doilea rând, căci e vorba de chestiunea națională. Noi Românii am dat și până acum dovezi, că știm să trecem, în momente hotărâtoare, preste deosebirile noastre confesionale, cu atât mai mult vom ști să facem aceasta în viitor.

Pe lângă acest unic rău am dobândit însă politicește prin unire un bine de neprețuit. Unirea ne-a scăpat din năduful, în care trebuia să perim, a frânt lanțurile, cari ne țineau încatușăți, a spart zidurile întunecului și ni-a creat porți de lumină; prin unire am încetat a mai fi un popor de țeran-robi. Nici două generații de oameni nu s'au preschimbat dela unire, și în fruntea poporului român se găsesc deja un șir întreg de bărbați învățați, de bărbați luminați, de bărbați erudiți, cari pun temelia culturii noastre naționale și răspândesc lumină până și preste hotarele țării. La 1754 se deschid pentru obștea română școlile dela Blaj și progresul nostru cultural dăinuitor este asigurat.

Dar compromisul politic dela 1698 mai are și o altă parte însemnată, pe care ne propunem a o schița într'un articol următor.

Eugen Brote.

Nou împrumut. În curînd ministrul de finanțe Lukács László va prezenta parlamentului un proiect de investire, a cărui executare va cere suma de 150-200 milioane. Și aceasta, pentru a ajuta industriei și mai ales pentru a da un mod de câștig masei mari a muncitorilor fără lucru, începînd clădirea de căi ferate sēcucicști, etc.

Suma necesară, ministrul vrea să și-o câștige printr'un împrumut; pertractările cu mai multe bănci vor începe în luna aceasta, sau cel mult în Februarie.

„Ne prăpădim.” Sub acest titlu Kossuth Ferencz se plînge rău, la loc de frunte, în ziarul „Egyetértés”, de soarta „națiunii” care se prăpădește, se ruinează,

piere. „Biata nobilime maghiară!” „Biet popor maghiar” aceste exclamații înflorilează articolul, care are aerul de a fi conceput pe base — istorice.

Kossuth Ferencz istoric? Dacă și în politică, unde îl ajută alții, și — pentru soviniști — mimice, unguri neașteptuți au dovedit de neapărat, că e de mirat, că fiul tălăne-sau se hazardează a spune că: „Românii au venit în Ardeal dela 1741 încoace!”

A sta de vorbă cu acest șef de partid în chestii istorice, evident, ar întrece ridicolul.

Dar proverbul zice: „Și găina oarbă nimereste bouba câte-orlată!” Așa și Kossuth Ferencz, spune între piramidalele sale ingeniozități și următoarele:

„Pentru-ce este destulă putere (de a se întări economiceste) în societatea românească și nu este în cea maghiară, la spațele căreia stă întreaga Ungaria?”

Recunoașterea faptului e o notă bună pentru Kossuth. Dar credem că n'are destulă pregătire veterarul fiu al tălăne-sau, pentru a putea afla răspunsul. În ori ce caz e regretabil că acest om a fost luat dela ocupațiunile sale serioase: poduri și șosele.

O datorință.

(*) În politica mare a Europei se dospesc curente, cari dacă ne vor găsi nepregătiți și neorientați, îndeosebi pe noi, popoarele mici, pot să ne coste dacă nu chiar existența, apoi desigur liniștea și puțința de a lucra pentru propășirea neamului.

Curentul ce se dospesc privește mai ales viața economică a popoarelor.

Cine nu știe însă că viața economică este, așa zicînd, temelul existenței politice și sociale? Drepturi și însușiri alese puțin mai pot să ajute un popor ajuns economiceste la faliment. Ear un neam bogat poate rezista mai ușor tentațiunilor și tuturor încercărilor de cutropire.

Eată de ce marea Germanie și toate statele cu bună cărmă își îndreaptă grija și întreaga preocupare către afacerile economice. Ca să-i se voteze proiectul cu rețeaua de canale, menite a servi progresul economic al țării, guvernul german, ori mai bine puterul împărat Wilhelm, stă de vorbă și face învoială cu agrarii, îndrumînd astfel însăși politica germană spre o direcție nouă. Se primesc adică o mulțime de pretensiuni de ale agrarilor, deși se îngreunează astfel pe d'oparte reînnoirea unei vechi alianțe cu state amicale, ear pe de altă parte se pun în vedere alte alianțe ce ar pute să se încheie.

În marele și sensationul discurs ce Bülow a ținut în săptămîna trecută s'a spus anume că tripla alianță deși garantează pacea, nu este însă un lucru indispensabil pentru Germania. Ceea-ce pentru monarhia noastră însemnează: Să nu credeți că de dragul Ungurilor, a căror produse vor fi aspru lovite — așa zicînd oprite să intre în Germania — noi, guvern și monarch, o să esitam a primi propunerile agrarilor noștri; nu ne temem nici dacă din cauza eventualei atitudinii a Ungurilor Tripla Alianță ar fi în primejdie: pentru noi și de altfel nu este indispensabil!

Germania nu se preocupă deci nici exclusiv nici în primul rînd de afacerile politice, ci are în vedere interesele economice. Așa, că același împărat al ei, care le 1898 venise la Budapesta să facă apologia eroismului maghiar și își terminase vorbirea cu „eljen”, o să sancționeze fără multă ezitațiune legea prin care economia rurală ungare se dă lovitură cea mai puternică. Pentru-că închizîndu-i-se granița germană, Ungaria pierde pieța cea mai importantă unde-și desfășura principalele producțiuni agricole.

Azi abea ne dăm seamă de perderile colosale ce va îndura statul ungar, care lipsit de pieța germană, cu toate esităriile sale de a cădea la învoială fără a storce concesii, va fi avisat absolut la bună-

nară a osului frontal în linia sprâncenelor, dovedește tipul slav. Ear Pe ōn, se știe a fost sârb

Societatea literară maghiară „Petőfi” va trimite la Blaj doi antropologi, ca să studieze craniul și să spună ultimul cuvânt. Craniul e păstrat, de când a ajuns la preț, într-o casă Wertheim.

NOUTĂȚI.

ARAD, 15 Ianuarie n. 1902.

Moștenitorul nostru — general rusesc. Țarul Nicolae II, în semn de distincție și amiciție, a numit pe arhiducele Francisc Ferdinand general de cavalerie al armatei rusești. Pentru a preda arhiducei epotele de general. Țarul a trimis la Viena pe colonelul Bellegarde, ca stălică suită, care Vineri fiind primită în audiență la Arhiducele, s'a achitat de onorifica misiune.

Instalarea protopopului Aradului. În ziua de Anul-nou a avut loc în sala nouă protopop al Aradului dl V. Beleş, prin delegatul consistoriului, C. Sa dl I. Ig. Pap, care a pontificat la serviciul divin săvârșit în catedrală, fiind de d-nul V. Beleş protopop; D. Popovici, cașier consistorial; preoții Tr. Vășan, G. Bodea și diaconul V. Mihulin.

Delegatul consistorial prezintă printr-o frumoasă cuvântare pe noul-protopop, apoi se cetește Singhelia și se predau d-lui V. Beleş insigniile demnității sale, sigilul și cheile bisericești. Noul protopop mulțumește pentru alegerea și introducerea sa.

La orele 1 1/2, a avut loc în sala „Millenium” un banchet dat de noul protopop. Au luat parte 47 persoane. Șirul toaștelor îl facea C. Sa dl I. Ig. Pap, ridicând paharul pentru strălucitul nostru Monarch. Dl V. Beleş toaștează pentru P. S. Sa dl Episcop Iosif Goldiș; P. C. Sa dl Augustin Hamsea, pentru dl V. Beleş; dl V. Goldiș pentru C. Sa dl I. Ig. Pap; dl P. Truța pentru consolidare și frăție. Masa a durat până la orele 5.

Ajunul Anului Nou în Arad. O parte a inteligenței române aradane a improvisat în seara Anului-nou o petrecere cu joc, în sala mare a restaurantului „Millenium”. Întru-cât ni am putut însemna, au luat parte următorii domni și dame: Iuliu Herbay cu familia; Dr. Stefan C. Pop cu doamna; George Papp, profesor, cu doamna, Vasilie Goldiș secretar consistorial; Secula prof. și publicist, cu doamna; locotenentul Serb cu d-na și gentila domnișoară Florica; doamna Vuia cu domnișoarele Dora și Hermina, minunate valsatoare; doamna Micle cu dragălașa d-șoară Hortensia și alți boboci, a căror nume dacă ne scapă, le cerem scuze; Paul Rozvan, inginer, cu doamna; Machi Ardelean, notar în Gy. Varșand, cu doamna. D-nii: Ilie Baltă, notar în Che-

reluș; Adrian P. Deseanu și un mare număr de tineri.

Atât înainte, cât și după miezul nopții petrecerea a decurs cu animație perfectă. La ora 12 a nopții pe un minut s'au stins deodată lămpile salei, și cu asta s'a făcut înmormântarea anului vechiu în al veciniei noian ear petrecerea s'a continuat cu aceeași animație până înspre zorile zilei. Toți, câți au luat parte, s'au depărtat mulțumiți și veseli dela această petrecere, care dacă a lăsat ceva dorit este, că a intrunit de astă dată foarte puțină lume românească.

Primul-ministru bolnav. Primul-ministru Szell s'a supus în Viena unei operații chirurgicale, având o rană în partea stângă a pectului, care putea să amenințe cu otrăvire de sânge. Operația a sâvârșit-o un profesor dela clinica din Viena.

De ce nu unul din Budapesta? „Magyar Szó”, înainte de capitularea sa față cu sistemul Széll, ar fi zis, că aceasta e o lipsă de patriotism. Nouă însă ni-se pare, că primul-ministru ține la viață.

Alegerea dela Radna la Curie. Alegerea de deputat în cercul Radna, unde a fost ales Vancsó Gyula, a fost protestată de partizanii candidatului căzut S. Bocu. Pertracarea protestului a avut loc în fața Curiei Sâmbătă. Motivele acuzei sunt: corupție cu bani, cumânare și băatură. Apărătorul lui Vancsó a fost Kell Lipot, avocat în Arad, ear al prezentatorilor protestului Dr. Alexandru Marta din Lipova. Vancsó Gyula observă, că între cei zece al gatori cari au subscrisul, sunt trei, cari au votat pentru dînsul ceea-ce legea nu permite. Caria ordonă cercetare în cauză.

Pentru săraci. Cu ocaziunea sfințelor sărbători ale Crăciunului s'au distribuit, în tot cursul săptămănei trecute, din partea MM. LL. Regelui și Reginei și AA. LL. RR. Principelui și Principesei Romăniei, pe la săracii din București, precum și la cei din Iași, Craiova, Bărlad și alte localități din țeară, 35.000 lei în bani, lemne și îmbrăcăminte.

Numărul săracilor ajutați trece peste 2000 (număr în București).

Centenarul Heliade Rădulescu. Comitetul constituit pentru serbarea centenarului lui Ioan Heliade Rădulescu, sub presiunea d-lui Mihail Pherechyd, a decis în ședință dela 27 Decembrie, ca această serbare să se țină în toată România în ziua de 20 Ianuarie v., ear nu la 6, timpul fiind prea scurt a se face toate pregătirile pe de-o parte, ear pe de alta școalele și Corpurile lejiuitoare în acea zi fiind încă în vacanță.

În curând se va publica programul acestei sărbători.

Himen. Gentila d-șoară Cornelia Hotărăn și simpaticul protoprop dl Dr. George Popa s'au vor cununa Marți, la 8/21 Ianuarie a. c. în biserica gr. or. din Șiria. F. licitățile noastre!

Ministrul sincer. În 1814 a fost denumit ministrul de poliție din Franța Bagnot Claude, de ministru al marinei. E obiceiul, vechiu, ca la asemenea ocazii șefii oficiului să-și facă onorurile la noul ministru. Bagnot i-a ascultat până la sfârșit cu bucurie pe toți; în urmă a strins mâna fiecăruia și a spus următoarea vorbire scurtă și însuflețită: Domnilor, într'adevăr mă bucur foarte că ați venit la mine. Știu că d-voastră toți sunteți oficiali excelenți, capacitatea vi-o prețuiesc din cale afară și mă pot încrede în succesul muncii d-voastră. Încrederea însă nu-i de ajuns. Eu conțez și la protejia d-voastră, ba chiar sunt avisat la ea, pentru că eu nici idee n'am ce este marina aceea.

Necrolog. Subscrișii cu inima înfrântă de durere anunță, că preaiubitul soț, fiu, frate, cumnat și consăngean Emiliu Pop, jude cercual regesc din Ileanda-mare, repentin și-a dat nobilul său suflet în mâinile Creatorului în 10 Ianuarie la 3 1/2 ore d. a. în anul 49 al vieții și 18 al fericitei căsătorii. Osemintele scumpului decedat se vor astruca, Duminecă în 12 Ian. st n. d. a. la 1 oră în cimitirul gr. cat. din Ileanda-mare.

Deșert e tot ce vede șumețul ochiului sub soare și nu e fericire deplină pe pământ, Un vis e ce amăgește ființa muritoare Din ora ce se naște și până la mormânt.

Ruga pentru sufletul adormitului se va ține în 13 Ian. a. c. la 8 ore a. m. în biserica din loc. Ileanda mare, 10 Ian. 1902. Eugenia Pop nasc. Draia, ca soție Iosif Draia, și soția, Ludmila Draia, ca socri. Dr. Enea Draia și soția, Nicolau Draia ca cumnați. Véd. Susana Pop nasc. Negruțiu, ca mamă. Ana Pop măr. Filipan și Iosif Filipan, ca soacră și cumnat. Véd. Ana Negruțiu, ca mătușe. Valeriu, O. tavian, Eugenia, Otilia, Vasilie, Maria și Emil Filipan, ca nepoți.

— Stefan Roșian, catechet, adm. protopopese gr. cat., ca soț, Gabriela Helena Roșian ca fiică, Dr. Valeriu Laslo, véd. Silvia Tempea n. Laslo, Marcel, Laurian Laslo, ca frați și soră, Frieda Konradt m. Dr. Laslo, ca cumnată, Valeriu Tempea ca nepot, Teodor și Maria Roșian ca socri, Ariton și Ana Roșian ca cumnați, în numele lor și al tuturor consăngenilor și al afiniilor în nemărginita lor durere anunță încetarea din viață a preaiubitei și în veci neuitatei soții, mame, mătușe, cumnate și nore Hortensia Leontina Roșian n. Laslo, care după scurte și grele suferințe, împărtă-

șită cu SS. Sacramento, și a dat nobilul și blândul său suflet în mâinile Creatorului în 11 Ian. st. n. la 4 1/4 ore dimineața, în al 31-lea an al etății și al 3-lea an al prea fericitei sale căsătorii. Osemintele scumpului decedat se vor așeza spre vecinic repaus în 13 Ian. a. c. la orele 2 p. m. în cimitirul comun al Clujului. Dormi în pace, iubito! La revedere!

Cluj, la 11 Ian. 1902.

Cerșitorii din America. Nici în America nu sunt oamenii toți milionari. Sunt și acolo oameni săraci, ba și cerșitori. Opiniunea publică chiar acum e preocupată de ăștia. Nu pentru ei se plâng adecă, ci în contra lor. Cerșitorul din America e unicum în felul lui. Arma cu care vrea să te câștige nu e miseria ci — impertinența. Nu umblă în haine sdrențoase, ci din contră: se îmbracă elegant, și nu milă cer, ci — pretind protejare. Se provoacă la „datorințele sociale” și cine numai modest își implinește această „datorință” față de el, pe acela îl — injură. În unele orașe, ceata de cerșitori formal terorizează pe pietoni. Sunt foarte multe femeile cerșitoare. În Newyork s'a întâmplat zilele aceste că o fată tinăra, îmbrăcată elegant, agrăiește pe o damă și-i cere milă. Dama nu avea bani mărunți, își cere scuze și vrea să meargă mai departe. Fata însă a urmărit-o injurând-o prost. Femeea urmărită a cerut în sfârșit ajutorul unui polițai, care a dus fata la poliție. Judele a pedepsit fata cu zece dolari amendă. Fata nu avea la sine decât câștigul din ziua aceea — șapte dolari. N'a venit însă în perplesitate. Simplu și-a scos — cartea de păstrare și a depus-o, până se reintoarce cu cei trei dolari. Cărticica era de 4000 dollari. Intre cerșitori poți vedea adesea și — milionari.

Rectificare. În rubrica răscumpărării de felicitări pentru Casa Națională a Arad s'a publicat greșit „Mihail Curteaz în loc de Mihail Cirlea, din Abrud, ceea-rectificăm printr'aceasta.

Bibliografie.

Literatură. A eșit de sub tipar și se află de vânzare la administrația „Gazetei Transilvaniei” și la librăria Ciurcu în Brașov.

Novela de Sienkiewicz: „Natură și viață, Sluga veche și Ianco musicantul. Traducere de I. C. Panțu; o broșură de 192 pag. Prețul 80 bani 5 bani porto. De asemenea se recomandă:

I. C. Panțu: În plasă. În Baltă. Cale grea, La Coade. La cărciuma lui Tiriplic, Schițe din viața dela țeară. O broșură de 112 pag. cu prețul 4) bani 5 bani porto. I. C. Panțu: La țerg, povestire din viața unui cioban. O broșură din 32 pag. cu prețul 16 bani 3 bani porto.

Potpourri de Gheorghe Jianu. Practica cetitului. — Ortografia noastră. — Despre numeii. — Bufani și frățuți. — Sărutațul. — Chestiuni culturale. — Rădăcini. — Tulul coronă. — min.

Ajunul Crăciunului.

Așa dară, momentul mult dorit de Marta a sosit, să se ducă pentru totdeauna din întunecoasa odăiță de mansardă, să devie bogată și distinsă! Ce admirabil sună aceasta — înă cum să facă asta, că Martei îl păreau toate numai un vis amăgitor ?!

Mai aruncă o privire spre acel locșor dela fereastră, unde ședea de-afătea ori cu mamă-sa! Apoi se mai uită la chipul tatălui ei, ce sta atârnat de-asupra canapelei — sârmanul tată, murit așa de timpuriu! Abia își mai aducea aminte de el — știa numai, că o legăna pe genunchi, și că avea un simbet prietinos, tocmai ca în timp. Marta îl mai contempla încă odată din apropiere, însă i se păru de odăiță așa de schimbat — tata era serios și trist, întocmai ca și mama.

„Ah, nu plânge, iubită și bună mamă!” strigă Marta, care acum erupse și ea în plâns.

„Fii bună copila mea!” zise d-na Lorenț, îmbrășișindu și încă odată fata, „fi recunoscătoare față de Unchiu și Mătușa păstrează și pentru mama-ta puțină dragoste, și acum Dumnezeu cu tine, iubita mea; nu putem lăsa pe unchiu să aștepte mai mult!”

Consilierul de comerț nu era prietinelui scenelor sentimentale, prin urmare își perdă răbdarea; afară de-aceia avea oaspeți la masă, așa dar' la ora ficsată trebuia să fie acasă. Plecară deci repede, și când ajunseră într-o stradă mai frecventată luară o trăsură, care iute îi va duce la scop. Marta

nu fusese încă nici odată într-o trăsură așa de frumoasă, și la ideea că o să fie văzută de prietenele ei din școală, uită de durerea ce-i cauzase despărțirea de mamă-sa.

În fine trăsura se oprî, un servitor deschise ușa.

„Au sosit domnii, Frideri?” strigă consilierul de comerț.

„Da trerog, Domnii sunt în odaia cea albastră, doamna roșgă pe domnișoara, să aștepte de-ocamdată în salonul cel mic”.

Martei nu-i venea să-și creadă urechilor, c'o numește și pe ea cine-va „dșoară”. Și când servitorul îi deschise ușa odăiei amintite și unchiu-său îi făcu semn să intre, se înroși și în perplesitatea ei se învedecă de prăg.

„Sezi felișo, și așteaptă până vine mătușă sau te vom chema”.

Marta șezu pe un scaun, ce era în apropierea ușei, și apoi își preumblă privirea în jurul odăiei. Ce lucos era aranjată!

Covoare prețioase acopereau parchetele, între ferestre era o măsuță de bronz cu plante ecotice, focal din cămin răspândea o căldură plăcută.

Marta umbia cu grije pe parchetele lunecoase, contemplând fiecare obiect. Toate i-se păreau ca în povești și gândi: „Aci voi fi fericită, aci trebuie să fie cine va fericit!” — Apoi se admiră într-o ogliadă mare venețiană, apoi se adânci privind o figură de porcelan de pe cămin.

Atunci anul cum se deschise o ușă încet, și tresări când se văzu față n față cu o damă, care o salută prietenește.

Mătușă era o femeie foarte frumoasă, și haina de mătasă cu trenă lugh se po-

trivea admirabil cu statura-i elegantă. Marta abia îndrăseana să ridice ochii spre ea, ci privi în jos la ghețele ei, ce nu se potriveau de loc, cu lăcusul și eleganța ce o înecunjura.

Doamna consilierului de comerț, obșerva aceasta și zise zimbînd: „Pantofarul va vani încă astăzi să-ți ea măsură, ear cameriera îți va potrivi un costum și după serbare vom merge prin prăvălii să cumpărăm cele de lipsă. Până atunci ești sililită să rămâi așa, se înțelege, într'un asemenea costum nu te pot prezenta oaspeților mei. Pentru aceea vei mânca singură în odaia ta”.

Zicând acestea, deschise ușa și condusea într-o odaie, bilată, era însă curat și primitiv înăuntrul cu ce toare ar fi fost ea da înainte i-ar fi spus ei proprie! Și nici creză și pentru acevăr să fie asta aste

„A ta, și a b... Bunei mele?”

„Ți-am angajat în orele libere să se merge cu ea la preușta vei deprinde mai pentru celelalte studii sor, acum se înțelege

După ce mătușă cuvinte prietenoase și să aducă Martei de ma ear între oaspeții ei.

CREMA MARGARETA

este cel mai sigur mijloc pentru producerea, perfecționarea și conservarea

! frumuseții !

Acest minunat preparat nevătămător, curat și fără grăsime are un efect uimitor.

In câte-va zile face să dispară alunele, petele de ficat, coșii, jupuiturile, bibițele, punctele negre (comedonele) și toate afecțiunile pielii. Netezește încreșturile și cupiturile de vârstă (bubac), având efect chiar și asupra celor mai înaintați în vârstă, carora le face pielea tină și frumoasă.

Dr. Mosengeil și Metzger, renumiți profesori, vindecă încreșturile de pe obraji cu ajutorul masajului. Spre acest scop Crema Margareta este cea mai potrivită. Dacă se masează zilnic fața cu Crema Margareta, dispar nu numai alunițele, petele de ficat, și alte necurătenii de piele, ci și încreșturile, ciupiturile de bubac și alte anomalii cauzate prin bătrânețe, griji, boale etc. etc.

Un perservativ în contra arșei soarelui și a vântului.

Se poate și ziua întrebuița.

Crema Margareta 1 flacon 1 coroană.

Pudra de dame Margareta 1 cor. 20 fil. 553 — 86

Săpunul Margareta 70 fil.

Pasta de dinți Margareta costă 1 cor.

Regeneratorul părului, care produce culoare originală părului încăruntit, 2 cor.

Blondinisarea părului de orice culoare, prin care părul primește o culoare aurie, 1 și 2 cor.

Pomada tanochininică, cel mai bun mijloc spre cultivarea și creșterea părului, 70 fil. și 1 cor.

Resucitor de mustăți Bohus de Vilagos, spre cultivarea mustașilor, 50 și 70 fil.

CLEMENT FÖLDES

Arad, strada Deák Ferencz Nr. 12.

Reprezentant general pentru România:

Domnul Moritz Pollak București, Calea Văcărești Nr. 5.

Se află de vânzare la drogeriile; Bruss, Economni & Co., M. Stoinescu I Tetzu I Zandrescu și în en gros și detalii la Frații Albachary și la toate farmaciile.

Dovadă despre eficacitatea folosirii cremel Margareta e și următoarea epistolă:

D-lui Gutori Földes Kelemen, în Arad.

Folosesc demult Crema-Margareta. Primeștesimpatia mea pentru efectul bun al acestei creme.

București

Maria Ionașcu, artistă la Teatrul Național.

Veritabil n unal alunei dacă cutia poartă eticheta mea și marca de fabrică înregistrată!

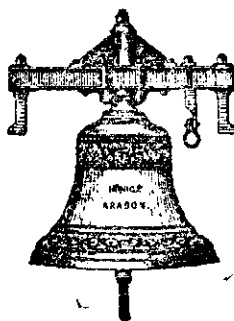
Frideric Hönig

Turnătorie de clopote și metal, fabrică de pompe, arangeată pe motor de vapor,

Arad, strada Rákóczy Nr. 11-28

S'a fondat la 1840.

Premiată la 1890 cu cea mai mare medalie de stat.

Cu garanție pe mai mulți ani și pe lângă cele mai favorabile condiții de plată — recomandă clopotele sale cu patentă ces. și reg., invenție proprie, care au avantajul că, față cu orice alte clopote, la turnarea unui și aceluiși clopot tare și cu un cântec odânc, — se face o economie de 20-30% în greutatea metalului.

Recomandă totodată clopotele de fer, ce se pot învârti și postamentele de fer, prin a căror întrebuițare clopotele se pot scuti de crepat și chiar și cele mai mari clopote se pot trage, fara-ca să elatine turnul.

Recomandă apoi transformarea clopotelor vechi în coroană de fer, ce se poate învârti, cum și turnarea din nou a clopotelor vechi sau schimbarea lor cu clopote noi pe lângă o supra-solvire neînsemnată.

Liste de prețuri și cu ilustrațiuni — la dorință se trimit gratis.

543 48-52

Lucru solid, durabil și elegant. — Marfa gata din materialul cel mai bun.

Sistem nou

la favorul fotografiării gratuite în marea și bogata prăvălie a lui

PORTER VILMOS

ARAD, piața Libertății, în edificiul renovat al porții-de-fer.

Pentru-ca să înlesnesc răspândirea fotografiilor în mărime naturală, eu începere de azi introduc în prăvălia mea următorul sistem nou: Casseta mea va estrada publicului chitanță despre toate cumpărările, fie acelea ori cât de neînsemnate, și iadată-ce cumpărările acestea la suma de 20 coroane

— gratis, după orice poasă, un portret în mărime naturală

— și plăți 2 coroane numai pentru imposantul cadru de hârtie al posei.

urmăre, a se cumpăra deodată

— și să dobândească o poasă în mărime naturală, ci cumpărarea se poate face și în multe persoane!

— și se pot face și pentru băbați, cât și pentru dame, o înzestrată excelent. Pentru foarte variate și interesante.

Cu simă distinsă:

PORTER VILMOS,

— și se pot face și pentru băbați, cât și pentru dame, o înzestrată excelent. Pentru foarte variate și interesante.

— și se pot face și pentru băbați, cât și pentru dame, o înzestrată excelent. Pentru foarte variate și interesante.

— și se pot face și pentru băbați, cât și pentru dame, o înzestrată excelent. Pentru foarte variate și interesante.

Feriti-vă de contra facere!

Prețurile cele mai ieftine.

Serviciu prompt și conștientos.